

PAPILĖS VALSČIUS

PAPILĖS VALSČIUS - administracinis teritorinis darinys su centru Papilės mstl. Įsteigtas po 1861 03 03 Rusijos imperatoriaus Aleksandro II manifesto dėl baudžiosios panaikinimo kaip valstiečių savivaldos struktūra, aprėpanti kaimų bendruomenes (seniūnijas). 1862 pabaigoje jau funkcionavo. XIX a. pabaigoje buvo vienas iš 25 Šiaulių apskrities valsčių, jam nepriklausė dvarininkai, bajorai ir žydai. XIX a. pab. valsčiuje buvo Burbiškių, Gerybiškių, Klaišių, Sliubiškių ir Vegerių dvarai, Biliūniškių, Eglesių, Paeglesių, Pakerežių, ir Pusbaublių palivarkai, 46 kaimai ir miesteliai. 1899 buvo 7358 suaugę gyventojai. Kraštą 1915 04 okupavus kaizerinės Vokietijos kariuomenei, priklausė Akmenės apskrčiai. 1918 11 19 įvyko buvusio vlsč. gyventojų susirinkimas, kuriame dalyvavę apie 300 asmenų išrinko ne Vyriausybės rekomenduojamą parapijos, o valsčiaus komitetą. Jo nariais tapo Juozas ir Jurgis. Griciai, Mykolas Vengrys, Juozas Matas, Juozas Murka, Leonas Šilkas, Juozas Šliauteris, Pranas Sukys. K-to pirmininku išrinktas J. Murka. Sudaryta milicija. 1919 01 23 - 1919 03 valdžią turėjo bolševikinis k-tas. 1919 03 vlsč. k-tas vėl atkurtas, jis rūpinosi mokesčiais, gyventojų apsauga nuo bermontininkų. Gyventojams vieningai reikalaujant, Papilės vlsč. 1919 09 11 priskirtas Šiaulių apskrčiai. 1920 02 13 surengti pirmieji vlsč. t-bos rinkimai, išrinkti 28 asmenys. Tais pat m. sudarytos 8 seniūnijos, nuo 1929 jų skaičius padidintas iki 12; t-ba buvo renkama ir 1921, 1924, 1929. Teritorijoje 1923 buvo Papilės mstl., Šiaudinės bažnytkaimis, 16 dvarų, 79 kaimai ir vienkiemiai, juose 1674 ūkiai su 9866 gyv.; priklausė kai kurios dabartinio Šiaulių r. gyv. vietovės. 1950 reorganizavus administracinę teritorinę Lietuvos suskirstymą, vlsč. teritorijoje sudarytos Klaišių, Papilės, Šiaudinės, Urbonaičių, Vienrankių apylinkės.

Tarp I ir II pasaulinių karų viršaičiai: nuo 1920 - J. Šiuša, nuo 1921 - J. Joniškis, nuo 1924 - A. Gedaminas, nuo 1929 - J. Daunys, nuo 1934 - P. Jurevičius, nuo 1935 - J. Joniškis, taip pat dirbęs viršaičiu nuo 1940 pr. iki 1940 07, bei hitlerinės okupacijos metu.

Inf.: Sireika J. „Papilės valsčius XIX a. antrojoje pusėje - XX a. pradžioje“, *Papilė*, t. 1; Čepas R. „Papilės savivaldybė 1918 - 1940 metais“, *Papilė*, t.1.